

การปฏิบัติหน้าที่ของ ส.ส. ที่มีภูมิหลังของการเป็น ส.จ. มาก่อนในสภา

บทนำ

เพื่อที่จะได้เข้าใจถึงการปฏิบัติหน้าที่ของ ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. ทั้ง 86 คน ตามแนวคิด ทฤษฎีข้างต้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติหน้าที่ในสภา และจะได้เป็นแนวทางในการคัดเลือกกลุ่ม ประชากรในการศึกษา เพื่อจะได้นำไปทดสอบสมมติฐานในการศึกษา จำเป็นจะต้องกล่าวถึงการ ปฏิบัติหน้าที่ของ ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. โดยกว้าง ๆ ถึงจำนวนและเนื้อหาบางส่วน

การปฏิบัติหน้าที่ของ ส.ส. ในสภาเป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่สำคัญคือ การออกพระราช บัญญัติ และการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน¹ เช่น ด้วยวิธีการตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติ และการเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่ลงมติ หรือเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ รมต. เป็นรายตัวหรือคณะ เป็นต้น²

¹ วิจิตรรา พึ่งศักดิ์ดา, รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (พระนคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524), ในหมวดที่ 6 โดยเฉพาะในส่วนที่ 3, ส่วนที่ 4, และส่วนที่ 5, หน้า 15-30.

² วรสิทธิ์ วิจารณ์พานิช, "การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผลสะท้อนที่มีต่อการ ปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526, หน้า 58.

สภาผู้แทนราษฎรในช่วง 4 สิงหาคม 2529 - 29 เมษายน 2531 กล่าวได้ว่ามีผล
งานในสภามากเพราะในด้านการประชุมสภาได้มีสมัยการประชุมรัฐสภาสามัญรวม 2 สมัย³ สมัยละ
90 วัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดให้ปีหนึ่งมีสมัยประชุมของรัฐสภาสามัญ 2 สมัย⁴
เช่น จำนวนร่างพระราชบัญญัติรับมาดำเนินการในรัฐสภาทั้งสิ้น 536 ฉบับ⁵ ผู้ได้รับมาดำเนินการ
ทั้งหมด 218 เรื่อง และกระทู้รับมาดำเนินการทั้งหมด 549 เรื่อง⁶ เป็นต้น

งานรายงานการประชุม กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, "บัญชี
รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร, วุฒิสภา, รัฐสภา ตั้งแต่ พ.ศ. 2475-2529, หน้า 3-4. คือ

1. การประชุมครั้งที่ 97 ปี 2529 สมัยสามัญ (16 ครั้ง) 4 สิงหาคม-30 ตุลาคม
2. การประชุมครั้งที่ 98 ปี 2529 สมัยสามัญ (2 ครั้ง) 11 ธันวาคม-15 ธันวาคม
3. การประชุมครั้งที่ 99 ปี 2530 สมัยสามัญที่ 1 (20 ครั้ง) 11 เมษายน-
29 มิถุนายน
4. การประชุมครั้งที่ 100 ปี 2530 สมัยสามัญที่ 2 (19 ครั้ง) 1 กันยายน-
29 พฤศจิกายน
5. การประชุมครั้งที่ 101 ปี 2531 สมัยสามัญที่หนึ่ง (5 ครั้ง) 1 เมษายน-
29 เมษายน

³สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, สรุปผลงานของรัฐสภา ปี 2530 (พระนคร : ห้างหุ้น
ส่วน จำกัด บ.สัมพันธ์พาณิชย์, 2531), หน้า 8.

⁴กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, เอกสารสรุปผลงานของรัฐสภา
(4 สิงหาคม 2529-29 เมษายน 2531) (พระนคร : สำนักเลขาธิการรัฐสภา, 2531),
หน้า ก-จ.

⁵งานกระทู้ถาม กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, สรุปผลงานดำเนินงาน
เรื่องกระทู้ถาม 4 สิงหาคม 2529-16 เมษายน 2531 สภาชตนาชวชน หลีกภัย เป็นประธานสภาฯ
(พระนคร : สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, 2531), หน้า 1-3.

1. การตั้งกระทู้ถามของ ส.ส. ที่มีภูมิหลังการเป็น ส.จ. มาก่อน

1.1 จำนวนกระทู้ถามของ ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. ทั้งหมด

1.1.1 จำนวนกระทู้ถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งถามทั้งหมด รวมทั้งสิ้น 549 เรื่อง ส.ส. ที่มีภูมิหลังจากการเป็น ส.จ. ตั้งถามรวมกันทั้งสิ้น 351 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 63.93 ซึ่งเป็นจำนวนที่มากที่สุดในการปฏิบัติหน้าที่ด้านนี้ จำนวนดังกล่าวมีมากเนื่องจาก นายนิยม วรปัญญา ซึ่งเคยเป็น ส.จ. ในปี พ.ศ. 2515 ของพรรคชาติไทย จ.ลพบุรี เป็นผู้ถามมากที่สุด คือ 267 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 48.63 ของทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ 76.06 ของจำนวนกระทู้ถามของ ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. และเห็นได้ชัดว่า จำนวนกระทู้ที่ ส.ส. มาจาก ส.จ. คนอื่น ๆ ตั้งถามมีเพียง 84 เรื่อง เท่านั้นเอง จนกระทั่งสื่อมวลชนให้สมญานามของนายนิยม วรปัญญาว่า "จอมกระทู้แห่งเมืองไทย"⁷ ผู้ที่เสนอกระทู้ในจำนวน 86 คน มีอยู่ 27 คน ดังนี้คือ

1. นายวรหัย ภิญาสาส์น พรรคประชาธิปัตย์ จันทบุรี
จำนวน 14 เรื่อง
2. นายมีชัย พันธุ์วร พรรคสหประชาชาติไทย กำแพงเพชร
จำนวน 4 เรื่อง
3. นายพนิจ จันทร์สุนทร พรรคสหประชาชาติไทย ลำปาง
จำนวน 1 เรื่อง
4. นายบริชา เรืองสมบูรณ์ พรรคสหประชาชาติไทย เลย
จำนวน 3 เรื่อง
5. นายอิสระ สมชัย พรรคราษฎร อุบลราชธานี จำนวน
13 เรื่อง
6. นายประวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์ พรรคมาลชนบุรีรัมย์ จำนวน
4 เรื่อง
7. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม พรรคประชาธิปัตย์ ศรีสะเกษ
จำนวน 2 เรื่อง

⁷ นายจักรยาน, "บ้านนี้จุดหน่อย." เดลินิวส์ (26 กุมภาพันธ์ 2532) : 3.

จำนวน 2 เรื่อง

จำนวน 3 เรื่อง

จำนวน 2 เรื่อง

จำนวน 2 เรื่อง

จำนวน 4 เรื่อง

จำนวน 2 เรื่อง

3 เรื่อง

จำนวน 4 เรื่อง

2 เรื่อง

3 เรื่อง

จำนวน 2 เรื่อง

2 เรื่อง

จำนวน 2 เรื่อง

จำนวน 3 เรื่อง

จำนวน 2 เรื่อง

8. นายกาซุง ประภากรแก้วรัตน์ พรรคกิจสังคม ชัยภูมิ

9. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์ พรรคสหประชาชาติปทุมธานี นครธวัชบุรี

10. นายบุญชู วิจารณ์เกียรติ พรรคกิจประชาคม นครสวรรค์

11. นายเจริญ เขาว์ประยูร พรรคสหประชาชาติปทุมธานี เชียงใหม่

12. นายชาญชัย ไพรชุกุล พรรคสหประชาชาติปทุมธานี เชียงใหม่

13. นายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล พรรคชาติไทย อ่างทอง

14. นายเสริมศักดิ์ การุญ พรรคประชาธิปัตย์ ระยอง จำนวน

15. นายบุญส่ง ชำนาญกิจ พรรคประชาธิปัตย์ นครศรีธรรมราช

16. นายชาญชัย ปทุมรักษ์ พรรคชาติไทย นครปฐม จำนวน

17. นายบุญถึง พลพาณิชย์ พรรคราษฎร นครราชสีมา จำนวน

18. นายไตรภพ เมาะรังษี พรรคประชาธิปัตย์ นครราชสีมา

19. นายนิคม แสนเจริญ พรรคกิจสังคม ชลบุรี จำนวน

20. ร.ท.ชวลิต เตชะไพบูลย์ พรรคประชาธิปัตย์ กรุงเทพฯ

21. นายเอี่ยม ทองใจสด พรรคประชาธิปัตย์ เพชรบูรณ์

22. นายธวัชชัย อินามพงษ์ พรรคประชาธิปัตย์ จันทบุรี

- 1 เรื่อง
23. นายรักเกียรติ สุขชนะ พรรคกิจสังคม อุดรธานี จำนวน
24. นายวิสา พัฒน พรรคประชาธิปัตย์ สงขลา จำนวน 1 เรื่อง
25. นายวิเชียร คันทอง พรรคประชาธิปัตย์ ตรัง จำนวน 2
- เรื่อง
26. นายทองสาย สหัทธน์ พรรคประชาธิปัตย์ อุดรธานี
- จำนวน 1 เรื่อง
27. นายนิยม วรปัญญา พรรคชาติไทย ลพบุรี จำนวน 334
- เรื่อง *

*ที่มากองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา (รวบรวมโดยผู้วิจัย).

1.1.2 เมื่อแยกจำนวนกระทู้ออกเป็นข้อตอบในที่ประชุมสภา และขอตอบในราชกิจจานุเบกษา ในจำนวนที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาทั้งหมด 205 เรื่อง ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.ถาม 69 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.6 และในจำนวนที่ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษาทั้งหมด 344 เรื่อง ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.ถาม 282 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 81.97

1.1.3 สถานะของกระทู้ที่ตั้งถาม ในจำนวนของกระทู้ที่ตอบแล้วในสภา 103 เรื่อง ในขณะที่ ส.ส.มาจาก ส.จ.ตอบแล้ว 20 เรื่อง และที่ตอบในราชกิจจานุเบกษาที่ตอบแล้วจำนวน 231 เรื่อง ในขณะที่ ส.ส.มาจาก ส.จ.ตอบแล้ว 178 เรื่อง และเมื่อรวมเข้ากับจำนวนกระทู้ทั้งหมด ที่ตอบแล้วทั้งในสภาและราชกิจจานุเบกษาทั้งสิ้น 334 เรื่อง ที่ได้รับการตอบแล้วของ ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.แล้วทั้งสิ้น 198 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 59.2 อันเป็นจำนวนที่เกินครึ่งหนึ่งของกระทู้ถามที่ได้รับการตอบทั้งหมด อันเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึง ความสัมฤทธิ์ผลของการควบคุมรัฐบาลในทางด้านกระทู้ถาม และในขณะที่เดียวกันแสดงให้เห็นถึงการหาหน้าที่เป็นตัวแทนในด้านนี้ของ ส.ส.ที่เป็น ส.จ.อย่างดี สำหรับสถานะของกระทู้และจำนวนของกระทู้ถามทั้งหมดนั้น ทั้งที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาผู้แทน และที่ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษาสังเกตได้จากตารางต่อไปนี้

9. ตารางแสดงสถานะและจำนวนของกระทู้ที่ตอบในที่ประชุมสภาของ ส.ส. ทั้งหมด และ ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. ในสภาผู้แทนราษฎร

สถานะของกระทู้	จำนวนทั้งหมด	จำนวนของกระทู้ที่ ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. ตั้งถาม	ร้อยละ
ตอบแล้ว	103	20	19.4
ชกอน	12	2	16.6
ตกไป (ผู้ถามไม่อยู่ในที่ประชุม)	15	4	26.6
ระงับ (ผู้ตั้งกระทู้ถามหมดสมาชิกภาพ)	4	-	-
ประธานสภาไม่อนุญาต			
ให้ถาม	1	-	-
ค้างตอบ	70	43	61.4
รวม	205	69	33.6

10. ตารางแสดงสถานะและจำนวนของกระทู้ที่ตอบในราชกิจจานุเบกษาของ ส.ส.ทั้งหมด และ ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.ในสภาผู้แทนราษฎร

สถานะของกระทู้	จำนวนทั้งหมด	จำนวนของกระทู้ที่ ส.ส. มาจาก ส.จ.ตั้งถาม	ร้อยละ
ตอบแล้ว	231	178	77
ขอกอน	20	19	95
ประธานสภาไม่อนุญาต			
ให้ถาม	15	15	100
ค้างตอบ	78	70	89.7
รวม	344	282	81.9

จากตารางทั้งสอง สังเกตเห็นได้ว่า จำนวนของกระทู้ที่ค้างตอบจะมีมากทั้งที่ขอให้ตอบในสภาฯ และในราชกิจจานุเบกษา คือ มีทั้งสิ้นรวมกัน 113 เรื่อง จากที่ค้างตอบทั้งสิ้น 148 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 76.3

1.1.4 กระทรวงที่ตั้งถาม เมื่อแยกออกเป็นกระทรวงที่ตั้งถามแล้ว สำนักรายนายกรัฐมนตรีเป็นกระทรวงที่ถูกตั้งถามมากที่สุด คือจากที่ ส.ส.มาจาก ส.จ.ถามทั้งสิ้น 418 เรื่อง ถามสำนักรายนายกรัฐมนตรี 163 เรื่อง คิดเป็น 38.9 ร่องลงมาคือกระทรวงมหาดไทย 72 เรื่อง สถานะของกระทู้ที่ถามสำนักรายนายกรัฐมนตรีได้ตอบแล้วทั้งสิ้น 91 เรื่อง ในขณะที่กระทรวงมหาดไทยตอบไป 40 เรื่อง ดังรายละเอียดจากตารางต่อไปนี้

11. ตารางแสดงจำนวนและสถานะของกระทู้คำถามตามกระทรวงที่ถามโดย ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. ทั้งที่ขอคำตอบที่ประชุมสภา และขอให้ออบ
 านรายกิจจานุเบกษา

กระทรวงที่ตั้งถาม	ขอคำตอบในที่ประชุมสภา			ขอคำตอบจากรายงานสภา			รวมทั้งสองแห่งสภาและ			
	ตอบแล้ว	ถอน	ค้าง	ตอบแล้ว	ถอน	ค้าง	รวม	รายกิจจานุเบกษา	รวมทั้งสองแห่งสภาและ	
สำนักนายกรัฐมนตรี	11	2	18	31	80	14	-	38	132	163
กระทรวงการคลัง	1	-	5	6	4	-	1	4	9	15
กระทรวงเกษตร	4	1	7	12	25	-	2	5	32	44
และสหกรณ์	3	-	11	14	37	4	1	16	58	72
กระทรวงมหาดไทย	1	-	-	1	13	-	1	2	16	17
กระทรวงศึกษาธิการ	-	1	2	5	10	1	1	1	13	18
กระทรวงคมนาคม	-	-	-	-	4	-	1	-	5	5
กระทรวงพาณิชย์	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1
กระทรวงกลาโหม	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1

ตาราง (ต่อ)

กระทรวงที่ตั้งกรม	ขอจัดดำเนินงานที่ประชุ่สภา		ขอจัดตอบในราชกิจจานุเบกษา		รวมทั้งสิ้นทั้งงานสภาและราชกิจจานุเบกษา	
	ตอบแล้ว	ก่อน ตกไป ระวัง คงค้าง	ตอบแล้ว	ก่อน ตกไป ระวัง คงค้าง	รวม	ราชกิจจานุเบกษา
กระทรวงวิทยาศาสตร์	-	-	3	1	-	4
กระทรวงต่างประเทศ	-	-	-	1	-	1
กระทรวงยุติธรรม	-	-	-	1	-	1
กระทรวงสาธารณสุข	-	-	-	2	-	5
กระทรวงอุตสาหกรรม	-	-	1	1	-	3
ทบวงมหาวิทยาลัย	-	-	-	1	-	1
รวม(ทุกกระทรวง)	20	4	43	69	178	282
					70	351

จำนวนกระตุ้ที่ได้แสดงมาตั้งแต่ต้นจะเป็นเพียงดัชนีตัวประกอบเท่านั้นเอง ถึงการปฏิบัติหน้าที่ของ ส.ส.ที่มาจาก ส.จ. เช่น ความมากของกระตุ้ที่ตั้งถาม ทำให้คาดได้ในเบื้องต้นว่า ส.ส.ที่เคยเป็น ส.จ.มาก่อนได้แสดงบทบาทในฐานะตัวแทนของประชาชน อดิการเอาใจใส่ต่อประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง หรือต่อการทำงานของรัฐบาลมาก เป็นต้น เพื่อที่จะได้ทราบถึงรายละเอียดคร่าว ๆ ก็ควรที่จะมีการอภิปรายรายละเอียดของกระตุ้ที่ถามพอสังเขปดังนี้

1.2 รายละเอียดพอสังเขปของกระตุ้ ส.ส.มาจาก ส.จ.ตั้งถาม

1.2.1 เนื้อหาของกระตุ้ถาม

กระตุ้ถามที่ตั้งถามโดย ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.ในจำนวน 27 คน จาก 86 คน จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของ ส.ส.ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นส่วนใหญ่ เช่น ของนาย เจริญ เขาว์ประยูร พรรคสหประชาชาติปไตย เชียงใหม่ งามสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง "ราษฎรประสบทุกข์ภัยที่เชียงใหม่" นายชาญชัย ไพรชกุล พรรคสหประชาชาติปไตย เชียงใหม่ งาม สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง "ขอให้กรมราชทัณฑ์ปรับปรุงสถานพยาบาลของเรือนจำกลาง จังหวัด เชียงใหม่ และผ่อนผันให้ผู้ต้องขังที่ป่วยหนักออกไปรักษาตัวตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ได้" และ เรื่อง "การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำแม่วาง ที่หมู่ที่ 9 ต.บ้านกาด อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่" และ แม้แต่ ส.ส.ที่อยู่ในพรรคการเมืองระดับชาติ เช่น นายนิคม แสนเจริญ พรรคกิจสังคม ชลบุรี งาม กระทรวงมหาดไทย เรื่อง "การผ่อนผันสถานบริการในจังหวัดชลบุรี" นายบุญถึง ผลพาณิชย์ พรรค ราษฎร จ.นครราชสีมา งาม กระทรวงมหาดไทย เรื่อง "การสร้างและขยายถนนมิตรภาพสาย สระบุรี นครราชสีมา" และบางกระตุ้ที่น่าสนใจ เช่น ของนายมีชัย พันธุวร พรรคสหประชาชาติปไตย ก้าวแพงเพชร งามกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง "ขอให้เพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ และ ออกหนังสือรับรองสิทธิ์ครอบครองให้แก่ราษฎร อ.คลองลาน อ.โพธาราม อ.คลองปรุง อ.ชาณุวรลักษณบุรี จ.ก้าแพงเพชร" ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ "ให้รัฐบาลเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อออกหนังสือรับรองสิทธิ์ครอบครองให้แก่ราษฎรใน กิ่ง อ.คลองลาน อ.โพธาราม อ.คลองขลุง อ.ชาณุวรลักษณบุรี จังหวัดก้าแพงเพชร เฉพาะในบริเวณที่ราษฎรได้เข้าไปอาศัย และทำกินเป็นเวลานาน และให้รัฐบาลหาที่ดินทำกินให้กับราษฎร ในจังหวัดก้าแพงเพชร ที่ยังไม่มี ที่ของตัวเองด้วย" จากข้อมูลกระตุ้ถามทั้งหมดทำให้เห็นลักษณะนี้อย่างชัดเจน คำถามที่น่าจะสนใจ ต่อไปอีกคือ ส.ส.ที่ไม่เคยผ่านการเป็น ส.จ.มาก่อนจะถามเรื่องของท้องถิ่นหรือไม่ คำตอบนี้คงจะ ยืนยันได้

จากการศึกษาของ กนก วงษ์ตระหง่าน^๑ ทำให้ทราบได้ว่า กระทั่งถามมักจะเกี่ยว
 ข้องกับการรักษาผลประโยชน์ในท้องถิ่นของเขตเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลัก ใน
 การตั้งกระทัถามมักใช้วิธีการแสดงข้อมูลหรือปัญหาความเดือดร้อนในท้องถิ่นนั้น ซึ่งแสดงให้เห็น
 ว่ากระทัถามเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะนำปัญหาความเดือดร้อนในท้องถิ่นขึ้นมาพูดในสภา ซึ่งเป็น
 สถาบันระดับชาติ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นอีกว่า สมาชิกสภาผู้แทนต้องการให้รัฐบาลได้รับทราบถึง
 ปัญหาของท้องถิ่นของตน และข้อมูลนี้ตรงกับ ส.ส. ที่ไม่เคยเป็น ส.จ. มาก่อน เช่น นายสีหนาท
 ภาษา พรยศสหประชาธิปไตย ชัยภูมิ ภามเรื่อง "การขยายเขตระบบจำหน่ายกระแสไฟฟ้าเข้าหมู่บ้าน
 บ้านในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ เขต -2 ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค" นายสังข์ทอง ศรีธเรศ พรคกิจ
 สังคม ภาสินธุ์ ภามเรื่อง "การก่อสร้างถนนลาดยางของกรมทางหลวงในจังหวัดกาฬสินธุ์"
 เป็นต้น กนก ำให้เหตุผลว่าเป็นอย่างนี้เพราะ สมาชิกสภาผู้แทนมีเงื่อนไขที่จะต้องคอยช่วยเหลือ
 ประชาชนในท้องถิ่นของเขตเลือกตั้งของตน เพราะความช่วยเหลือเหล่านี้ จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่
 ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นลงคะแนนเสียงให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ดังนั้น
 จึงเป็นที่เข้าใจได้ว่า ทำไมสมาชิกสภาผู้แทนจึงต้องนำเรื่องของท้องถิ่น ขึ้นมาผลักดันให้รัฐบาล
 ต้องแก้ไข ประเด็นที่เด่นชัดที่สุดคือ สมาชิกสภาผู้แทนให้ความสำคัญต่อปัญหาหรือความเดือดร้อนใน
 ท้องถิ่นของเขตเลือกตั้งของตนมาก ทั้งนี้เพราะท้องถิ่นนั้นเป็นฐานเสียงที่จะกำหนดให้ตนเองจะ
 สามารถชนะการเลือกตั้งในครั้งต่อไป และความต้องการเบื้องต้นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็คือ
 หาอย่างใดจึงจะได้รับการเลือกตั้งอีก ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่มีเหตุผล ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะ
 ต้องพยายามรักษาคะแนนเสียงของตนในเขตเลือกตั้งไว้ ฉะนั้นสมาชิกสภาผู้แทนจึงต้องพยายาม
 ช่วยเหลือประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนอย่างเต็มที่ แม้กระทั่งการตั้งกระทัถามรัฐมนตรีในสภา
 สะท้อนภาพของความพยายามนี้ออกมาให้เห็นดังกล่าวแล้ว เนื้อหาของกระทัถามจึงเป็นเรื่องของท้องถิ่น
 เป็นส่วนใหญ่ไม่ว่า ส.ส. ที่เคยผ่านการเป็น ส.จ. มาก่อนหรือไม่เคยผ่านการเป็น ส.จ. มาก่อน
 ดังที่นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทน ในขณะนั้นได้ให้ทัศนะไว้ว่า

^๑กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองในสภาผู้แทนราษฎร, หน้า 189-194.

".....ความทันต่อเหตุการณ์ของสภาดีขึ้นกว่าในอดีต แต่เนื่องจากในขณะนี้มีการหักทามและผู้ตัดที่เข้าสู่สภามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นกระหู่หรือผู้ตัดที่เกี่ยวกับท้องถิ่นเล็ก ๆ ก็เลยทำให้ปัญหาเหล่านั้น ซึ่งควรพิจารณาในสภาท้องถิ่น เข้าสู่สภามากเกินความจำเป็น....."๑

ในกรณีของนายนิยม วรปัญญา ที่เป็นจอมกระหู่จนตัวเองก็จำไม่ได้ว่ายื่นกระหู่ทามอะไรไปบ้าง โดยยึดหลักว่า เมื่อมีปัญหาประชาชนมาร้องเรียน ก็ยื่นกระหู่ทามในเรื่องนั้น ส่วนกระหู่ทามเหล่านั้นจะได้รับการตอบจากรัฐมนตรีที่รับผิดชอบหรือไม่สำคัญ แต่เห็นว่ากระหู่ทามช่วยให้รัฐบาลได้รับทราบปัญหาหรือความเดือดร้อนของประชาชน และเมื่อรัฐบาลทราบแล้วก็จะได้ดำเนินการแก้ไขต่อไป ซึ่งเท่ากับว่ากระหู่ทามเป็นตัวช่วยบอกให้รัฐบาลดำเนินการในสิ่งที่ประชาชนต้องการ^{๑๐} เช่น ในเรื่องท้องถิ่น กามเรื่อง "การพัฒนาอำเภอและกิ่งอำเภอที่เป็นถิ่นทุรกันดารในจังหวัดลพบุรี โดยรพช. หรือกรมโยธาธิการ" ไม่ใช่เรื่องท้องถิ่นกามเรื่อง "ขอแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดในกรุงเทพมหานคร" เป็นต้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ในเบื้องต้นว่า ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. ก็ไม่ต่างกับ ส.ส. โดยทั่วไปในเรื่องของเนื้อหาในการตั้งกระหู่ทาม อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้คงจะเห็นได้ชัดขึ้นต่อไป เมื่อนำไปศึกษาเฉพาะกรณีเพื่อทดสอบสมมติฐานในบทต่อไป

2. การเสนอผู้ตัดของ ส.ส. ที่มีภูมิหลังจาก ส.จ. มาก่อน

2.1 จำนวนผู้ตัดที่เสนอโดย ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. ทั้งหมด

2.1.1 จำนวนผู้ตัดที่ ส.ส. มาจาก ส.จ. เสนอทั้งหมด 62 ผู้ตัด จากจำนวนทั้งหมดที่เสนอโดยสภาผู้แทนราษฎร 196 ผู้ตัดคิดเป็นร้อยละ 31.6 โดยมีผู้เสนอ 22 คน จาก 86 คนคิดเป็นร้อยละ 25.5 และกระจายตามภาคต่าง ๆ คือ ภาคใต้ 3 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 คน ภาคกลางและภาคตะวันออก 8 คน และภาคเหนือ 6 คน ภาคใต้จะมีผู้เสนอน้อยที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับจำนวนของ ส.จ. ที่มาจากภาคใต้ซึ่งมีน้อยที่สุดเช่นกัน คือจาก 5 จังหวัดใน 14 จังหวัด ในขณะที่ภาคกลางและ ภาคตะวันออกมีมากที่สุด 8 คน ซึ่งจำนวนของ ส.จ. มีมาก แต่จำนวนอย่างเดียวยังไม่สามารถที่จะบ่งบอกได้ทั้งหมดถึงการสนองตอบในสภา เพียงแต่บอก

^๑ทีมข่าวการเมือง. "สัมภาษณ์พิเศษ : นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร." สยามรัฐ (20 มิถุนายน 2530) : 2.

^{๑๐}กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองในสภาผู้แทนราษฎร หน้า 186-187.

เบื้องต้นที่น่าจะสนองตอบได้มากเท่านั้น วิธีการจึงต้องทดสอบในขั้นต่อไปในเรื่องของรายละเอียด
 ในขั้นทดสอบสมมติฐานต่อไป เมื่อพิจารณาถึงผู้ที่เสนอผู้ตัดสินมากที่สุด ก็ยังคงเป็นนายนิยม วรปัญญา
 พรรคชาติไทย จังหวัดลพบุรี เช่นเคย คือเสนอถึง 15 ผู้ตัดสิน โดยพิจารณาแล้ว 1 เรื่อง ไม่เป็น
 ผู้ตัดสิน 4 เรื่อง ประธานสภาส่งเรื่องไปยังรัฐบาล 2 เรื่อง ประธานสภาส่งระงับ 1 เรื่อง
 ตกไปเพราะยุบสภา 7 เรื่อง

โดยมีรายชื่อผู้เสนอดังต่อไปนี้

1. นายไสว พัฒน์ พรรคประชาธิปัตย์ สงขลา จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
2. นายบวรวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์ พรรคมาลชนบุรีรัมย์ จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
3. นายทองสวย สหัทธิน์ พรรคประชาธิปัตย์ อุดรธานี จำนวน 2 ผู้ตัดสิน
4. นายเอี่ยม ทองใจสด พรรคประชาธิปัตย์ เพชรบูรณ์ จำนวน 2 ผู้ตัดสิน
5. นายชาญชัย ไพรชุกุล พรรคสหประชาชาติไทย เชียงใหม่ จำนวน 3 ผู้ตัดสิน
6. นายเจริญ เขียวประยูร พรรคสหประชาชาติไทย เชียงใหม่ จำนวน 7 ผู้ตัดสิน
7. นายปรีชา เร่งสมบูรณ์ พรรคสหประชาชาติไทย เลย จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
8. นายวรทัต ภิณฑุสาส์น พรรคประชากรไทย จันทบุรี จำนวน 4 ผู้ตัดสิน
9. นายบุญชู วิจารณ์เกียรติ พรรคกิจประชาคม นครสวรรค์ จำนวน 4 ผู้ตัดสิน
10. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์ พรรคสหประชาชาติไทย อุดรดิตถ์ จำนวน 6 ผู้ตัดสิน
11. นายเชวง วงศ์ใหญ่ พรรคสหประชาชาติไทย อุดรดิตถ์ จำนวน 2 ผู้ตัดสิน
12. นายธวัชชัย อนุพงษ์ พรรคประชาธิปัตย์ จันทบุรี จำนวน 4 ผู้ตัดสิน
13. นายไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์ พรรคชาติไทย หนองคาย จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
14. นายพินิจ จันทรสุนทร พรรคสหประชาชาติไทย ลำปาง จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
15. นายรักเกียรติ สุขธนะ พรรคกิจสังคม อุดรธานี จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
16. นายชาญชัย ปทุมรักษ์ พรรคชาติไทย นครปฐม จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
17. นายบุญธง สงฆ์ประชา พรรคชาติไทย ชัยนาท จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
18. นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์ พรรคประชาธิปัตย์ นครศรีธรรมราช จำนวน
1 ผู้ตัดสิน
19. นายอิสระ สมชัย พรรคราษฎร อุบลราชธานี จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
20. นายนิคม แสนเจริญ พรรคกิจสังคม ชลบุรี จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
21. นายเสริมศักดิ์ การุญ พรรคประชาธิปัตย์ ระยอง จำนวน 1 ผู้ตัดสิน
22. นายนิยม วรปัญญา พรรคชาติไทย ลพบุรี จำนวน 15 ผู้ตัดสิน

เพื่อที่จะพิจารณาถึงจำนวนของอุบัติเหตุทั้งหมดของ ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.ทั้งหมดเปรียบเทียบกับจำนวนของอุบัติเหตุทั้งหมดจึงพิจารณาได้จากตารางดังนี้

12. ตารางเปรียบเทียบอุบัติเหตุที่เสนอโดย ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.กับอุบัติเหตุที่เสนอเข้าสภาทั้งหมด

สภาพภาพของอุบัติเหตุ	จำนวนทั้งหมด	จำนวนทั้งหมดที่ ส.ส.มาจาก ส.จ.เสนอ	ร้อยละ
พิจารณาแล้ว	61	15	24.5
ไม่เป็นอุบัติเหตุตามข้อ			
บังคับ 9 ข้อ 34	58	18	31.0
ชกอน	7	2	28.5
ประธานสภาสั่งระงับ	1	1	100
ประธานสภาสั่งเรื่องไปยังรัฐบาล	10	4	40
ดกไป	4	1	25
ดกไปเพราะมีการยุบสภา (รอการพิจารณาในวาระที่1)	55	21	38.1
รวม	196	62	31.6

จากข้อมูลทั้งทางด้านกระทู้ถาม และการเสนออุบัติเหตุจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าจำนวนของอุบัติเหตุที่ ส.ส.มาจาก ส.จ.เสนอเข้าสภามีน้อยกว่ากระทู้ถามที่เสนอเข้าสภามากด้วยเหตุผลสำคัญคือ การตั้งกระทู้ถามสามารถกระทำได้ง่าย สัพพังสมาชิกสภาผู้แทนคนเดียวก็สามารถยื่นกระทู้ถามได้ ส่วนอุบัติเหตุจะยื่นได้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนรับรอง และเรื่องที่จะยื่นอุบัติเหตุเองมีความสำคัญและขั้นตอนยุ่งยากกว่ากระทู้ถาม

2.2 รายละเอียดพอสังเขปของญัตติที่ ส.ส.มาจาก ส.จ.เสนอ

2.2.1 ญัตติที่เสนอโดย ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.มีลักษณะไม่ต่างจากกระทู้ถามเท่าไรนัก เพราะญัตติเหล่านี้สะท้อนปัญหา หรือความเดือดร้อนของราษฎรคล้ายกับกระทู้ถามที่พอจะต่างกันคือ (1) ญัตติมีลักษณะทั่วไปมากกว่ากระทู้ถาม ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและ (2) ญัตติต้องการให้ประชุมสภาพิจารณาวินิจฉัยปัญหาหรือเรื่องที่เสนอ ส่วนกระทู้ถามต้องการคำตอบหรือคำชี้แจงจากรัฐมนตรีที่รับผิดชอบมากกว่า ที่เป็นเรื่องทั่วไปแต่ก็ยังคงมีลักษณะของภูมิภาคอยู่ เช่น ญัตติที่เสนอโดยนายไสว พัฒน์ พรรคประชาธิปัตย์ สงขลา เสนอ ให้สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาโครงการขุดคลองคอดกระ และมีมติให้ตั้งกรรมการ ญัตติที่เสนอโดยนายเชาวลิต สุขสวัสดิ์กับคณะ เสนอขอให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา และศึกษาโครงการปลูกป่าไม้ และสัมปทานป่าไม้ของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมีมติให้คณะรัฐมนตรีขอรับไปพิจารณาดำเนินการ ญัตติเรื่องขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาทบทวนนโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเสนอโดยนายเจริญ เขาวนประยูร กับคณะ และมีมติขอให้คณะรัฐมนตรีขอรับไปพิจารณาดำเนินการ เป็นต้น สำหรับเรื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของท้องถิ่นของ ส.ส.เอง เช่น ญัตติของ พลโทเอนก บุญยگی และนายนิยม วรปัญญา เป็นผู้เสนอเรื่องขอให้สภาพิจารณาความเหมาะสมการตั้งเมืองหลวงสำรองจังหวัดลพบุรี หรือจังหวัดสระบุรี หรือจังหวัดนครนายก และมีมติให้คณะรัฐมนตรีขอรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป เรื่องปัญหาอุทกภัยที่เสนอโดย นายธวัชชัย อนุภาพงษ์ และนายประวัฒน์ อุตตะโฆต พรรคประชาธิปัตย์ จันทบุรี และญัตติเรื่อง ผักตบชวาในแม่น้ำท่าจีน ของนายชาญชัย ปทุมารักษ์ กับคณะ พรรคชาติไทย นครปฐม เป็นผู้เสนอ เป็นต้น ชื่อที่น่าสนใจก็คือ ไม่เพียงแต่ ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.เท่านั้น ที่เสนอญัตติในประเด็นเหล่านี้ ส.ส.โดยทั่วไปก็เสนอเช่นกัน เช่น ญัตติเรื่อง ขอให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาคาไม้มองบเรียมร้อย และความมั่นคงในภาคใต้ ที่เสนอโดยนายเสนีย์ มะดากะกุล พรรคกิจประชาคม นราธิวาส และนายวาสนา บุญภูพันธ์ตันติ พรรคกิจประชาคม กระบี่ เป็นต้น ดังนั้นลักษณะของความแตกต่าง หรือความเหมือนกันจึงจะได้นำไปศึกษาเฉพาะกรณีในชั้นทดสอบสมมติฐานต่อไป

3. การเสนอร่างพระราชบัญญัติของ ส.ส. ที่มีภูมิหลังการเป็น ส.จ. มาก่อน

3.1 จำนวนร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดย ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. ทั้งหมด

จำนวนร่างพระราชบัญญัติในช่วงดังกล่าวมีทั้งสิ้น 536 ฉบับ จำนวนที่ ส.ส. มาจาก ส.จ. เสนอโดยเป็นเจ้าของร่าง 117 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 21.8 และเมื่อพิจารณา ๓ ร่างอื่น ๆ ที่ ส.ส. มาจาก ส.จ. เข้าไปมีส่วนร่วมในร่างดังกล่าว 319 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 59.5 ที่ต้องพิจารณา 2 ประเด็นนี้ ในฐานะเจ้าของร่างและผู้มีมติให้เสนอ เพราะการเสนอร่างได้ตั้งเมื่อพรรคการเมืองที่ ส.ส. ผู้นั้นสังกัดอยู่มีมติให้เสนอได้จะต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองนั้นไม่น้อยกว่า 20 คน รับรองด้วย¹¹ ที่ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายทั้งหมด 169 ฉบับ แต่ในจำนวนนี้คณะรัฐมนตรีเสนอ 138 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.6 ในการที่ ส.ส. เสนอ 31 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 18.3 เท่านั้น และในจำนวนดังกล่าว ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. เสนอเป็นเจ้าของร่างเอง 9 ฉบับ และเข้าร่วมในร่าง 29 ฉบับ ดังตารางข้างล่าง

¹¹งานผลิตเอกสารรัฐสภา ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า, ระบบงานรัฐสภา,

13. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดย ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.กับจำนวนร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเข้าสภาทั้งหมด

สถานะของร่างพระราชบัญญัติ	จำนวนทั้งหมด	ที่ ส.ส.มาจาก ส.จ.เสนอ (เจ้าของร่าง)	ร้อยละ	ที่ ส.ส.มาจาก ส.จ.เสนอ (ไม่ใช่เจ้าของร่าง)
ฯชี้เป็นก.ม.	169*	9	29.0	29
ไม่รับหลักการ	23	18	78.2	27
ขกอน	30	11	36.6	23
ตกไป(ผู้เสนอไม่อยู่ในที่ประชุม)	5	1	20.0	2
นายกฯไม่ให้คำรับรอง	96	33	34.3	100
ไม่อนุญาตบรรจุระเบียบวาระ เพราะเป็น พรบ.เกี่ยวกับเงิน	21	6	28.57	7
ตกไปเพราะยุบสภา	192	39	20.3	131
รวม	536	117	20.3	319

เมื่อดูถึงจำนวนที่ตกไป 192 ร่าง เห็นได้ว่าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 86 ฉบับ เป็นร่างที่ ส.ส.มาจาก ส.จ. 18 ฉบับ และถ้าหากดูถึงจำนวนของผู้ที่เสนอร่าง พ.ร.บ.ทั้งหมดจาก ส.ส.ที่มาจาก ส.จ. 86 คน มีผู้เสนอร่างและร่วมในการเสนอร่างจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 โดยมีนายนิยม วรรณกุล พรรคชาติไทยเสนอมากที่สุด เช่นเคย คือ เป็นเจ้าของร่างเสนอ 13 ร่าง และเสนอร่วม 22 ร่าง ดังมีรายชื่อดังนี้

*หมายเหตุ ครม.เสนอ 138 ฉบับ, ส.ส.เสนอ 31 ฉบับ รวม 169 ฉบับ แต่เป็นร่างพระราชบัญญัติมีสาระเหมือนกันหรือทำนองเดียวกัน 20 ฉบับ

1. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน พรรคกิจสังคม สุโขทัย จำนวน 3 ร้าง
2. นายธนา เมตตาริกานนท์ พรรคกิจสังคม อุบลราชธานี จำนวน 7 ร้าง
3. นายสุวิทย์ คุณกิตติ พรรคกิจสังคม ขอนแก่น จำนวน 3 ร้าง
4. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ พรรคชาติไทย สุพรรณบุรี จำนวน 1 ร้าง
5. นายเจริญ เข้าวประยูร พรรคสหประชาชาติปไตย เชียงใหม่ จำนวน 6 ร้าง
6. นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์ พรรคประชาธิปัตย์ นครศรีธรรมราช จำนวน 7 ร้าง
7. นายวิทยา ชันอาสา พรรคประชาธิปัตย์ อุบลราชธานี จำนวน 2 ร้าง
8. นายวรวิทย์ ภัณฑุศาสตร์ พรรคประชากรไทย จันทบุรี จำนวน 12 ร้าง
9. นายชัย ชิดชาญ พรรคสหประชาชาติปไตย บุรีรัมย์ จำนวน 7 ร้าง
10. นายเขาวลิต สุขสวัสดิ์ พรรคสหประชาชาติปไตย อุดรดิคก์ จำนวน 13 ร้าง
11. นายสัมพันธ์ เลิศนุวัฒน์ พรรคประชาธิปัตย์ กรุงเทพ จำนวน 2 ร้าง
12. นายเด่น ทัศนะมินา พรรคประชาธิปัตย์ ปัตตานี จำนวน 7 ร้าง
13. นายวิเชียร คันฉ่อง พรรคประชาธิปัตย์ ตรัง จำนวน 4 ร้าง
14. นายเสริมศักดิ์ การุญ พรรคประชาธิปัตย์ ระยอง จำนวน 1 ร้าง
15. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม พรรคประชาธิปัตย์ ศรีสะเกษ จำนวน 2 ร้าง
16. นายมีชัย พันธูวาร์ พรรคสหประชาชาติปไตย กาแพงเพชร จำนวน 1 ร้าง
17. นายชะโรดม รัตนเสถียร พรรคประชากรไทย นนทบุรี จำนวน 1 ร้าง
18. นายนิคม แสนเจริญ พรรคกิจสังคม ชลบุรี จำนวน 3 ร้าง
19. นายจิรมิตร เจียมเจริญอุดมดี พรรคกิจสังคม สกลนคร จำนวน 2 ร้าง
20. นายประทีป นามประกาย พรรคกิจสังคม สกลนคร จำนวน 1 ร้าง
21. นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์ พรรคกิจสังคม ร้อยเอ็ด จำนวน 1 ร้าง
22. นายชาญชัย บhumารักษ์ พรรคชาติไทย นครปฐม จำนวน 1 ร้าง
23. นายรักเกียรติ สุขชนะ พรรคกิจสังคม อุดรธานี จำนวน 2 ร้าง
24. นายบุญส่ง ชานาญกิจ พรรคประชาธิปัตย์ นครศรีธรรมราช จำนวน 2 ร้าง
25. นายพนิจ จันทรสุนทร พรรคสหประชาชาติปไตย ลพปาง จำนวน 3 ร้าง
26. ร.ท.ชาลิต เตชะไพบูลย์ พรรคประชาธิปัตย์ กรุงเทพ จำนวน 1 ร้าง
27. นายสมรรถ ศิริจันทร์ พรรคประชากรไทย สมุทรปราการ จำนวน 2 ร้าง
28. นายจรรุญ ไซยลังการณ พรรคประชาธิปัตย์ เชียงใหม่ จำนวน 1 ร้าง
29. นายบุญจะ เกสรทอง พรรคชาติไทย เพชรบูรณ์ จำนวน 5 ร้าง
30. นายนิยม วรปัญญา พรรคชาติไทย ลพบุรี จำนวน 13 ร้าง

3.2 รายละเอียดพอสังเขปของร่าง พ.ร.บ.ที่เสนอโดย ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.

กล่าวได้ว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเป็นเรื่องทั่วไปแทบทั้งสิ้น เพราะเป็นลักษณะของร่างพระราชบัญญัตินั้นเอง เมื่อได้รับการพิจารณาออกมาเป็นกฎหมายแล้วจะได้ใช้ทั่วประเทศ เช่น ร่างพระราชบัญญัติที่ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้วของนายสมศักดิ์ เทพสุทิน พรรคกิจสังคม สุริยชัย ซึ่งเคยเป็น ส.จ. 2524 มาก่อน เรื่อง พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2529¹² และพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2529 ของนายธนา เมตตาริกานนท์ พรรคกิจสังคม อุบลราชธานี ซึ่งเคยเป็น ส.จ. 2518-2526 มาก่อน และมีบางร่างที่ตกไป เพราะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินซึ่งนายภาไม่ห้คำรับรองที่น่าสนใจ ซึ่งมีผู้เสนอร่างนี้ 2 คนคือ นายเขาวลิต สุขสวัสดิ์ กับคณะ แห่งพรรคสหประชาธิปไตย และนายวริทธิ์ ภิญญสาส์น แห่งพรรคประชากรไทย คือ ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ..... เป็นต้น

อย่างไรก็ตามมีข้อยกเว้นอยู่คือ ไม้ว่า ส.ส.ที่ไม่มาจาก ส.จ.หรือมาจาก ส.จ.ต่างก็เสนอร่างพระราชบัญญัติเหมือน ๆ กันไม่แตกต่างกัน คือเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปเป็นส่วนใหญ่ เช่นกัน ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่) พ.ศ. เป็นต้น ดังนั้น ในขั้นตอนสอบสวนสมมติฐานจะได้ศึกษาเพื่อดูรายละเอียดให้ชัดเจนอีกครั้งหนึ่งต่อไป

4. การทำงานของคณะกรรมการธิการของ ส.ส.ที่มีภูมิหลังการเป็น ส.จ.มาก่อน

4.1 จำนวนของ ส.ส.ที่มีภูมิหลังการเป็น ส.จ.ที่ร่วมอยู่ในคณะกรรมการธิการต่าง ๆ

จากตารางที่ 4 ในบทที่ 3 ซึ่งแสดงตำแหน่งทางการเมืองของ ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.ในปี 2529 แสดงให้เห็นว่า ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.จะอยู่ร่วมในคณะกรรมการธิการทุกคณะ โดยอยู่ในคณะกรรมการอุตสาหกรรมมากที่สุดคือ 8 คน ในขณะที่รองลงมาคือ กรรมการธิการสวัสดิการสังคมและการกีฬา และกรรมการธิการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน มีจำนวน 6 คนเท่ากัน และกรรมการธิการทหารน้อยที่สุด 1 คน ดังมีรายชื่อดังนี้

¹²ร.จ. เล่ม 103 ตอนที่ 182 หน้า 1 ลว. 20 ตุลาคม 2529.

1. นายเงิน บุญสุภา พรรคราษฎร สระบุรี กรรมการการแรงงาน
2. นายจักรพันธ์ ทัดติยกุล พรรคก้าวหน้า ฉะเชิงเทรา ผู้ช่วย
เลขานุการคณะกรรมการการเศรษฐกิจ
3. นายจัญญู ไชยลังการณัฏ พรรคประชาธิปัตย์ เชียงใหม่ กรรมการ
ต่างประเทศ
4. นายเจริญ เขาว์ประยูร พรรคสหประชาชาติไทย เชียงใหม่
กรรมการการปกครอง
5. ร.ท.ชาลิต เตชะไพบูลย์ พรรคประชาธิปัตย์ กรุงเทพ,
กรรมการกิจการสตรีและเยาวชน
6. นายชะโรดม รัตนเสถียร พรรคประชากรไทย นนทบุรี กรรมการ
ติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี
7. นายชัย ชิดชอบ พรรคสหประชาชาติไทย บุรีรัมย์ เลขานุการ
ติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี
8. นายชาญชัย ปทุมารักษ์ พรรคชาติไทย นครปฐม กรรมการ
การคลังการธนาคารและสถาบันการเงิน
9. นายชาญชัย ไพรชุกุล พรรคสหประชาชาติไทย เชียงใหม่
กรรมการการเกษตรและสหกรณ์
10. นายเขวง วงศ์ใหญ่ พรรคสหประชาชาติไทย พะเยา กรรมการ
คมนาคม
11. นายเขาวลิต สุขสวัสดิ์ พรรคสหประชาชาติไทย อุตรดิตถ์
กรรมการการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน
12. นายไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์ พรรคชาติไทยหนองคาย
รองประธานคณะกรรมการการเกษตร และสหกรณ์คนที่ 2
13. นายดุสิต รังคสิริ พรรคชาติไทย แพร่ กรรมการการเศรษฐกิจ
14. นายเด่น รัตนะมีนา พรรคประชาธิปัตย์ บัณฑิต กรรมการการศึกษา
15. นายโรดก รอดรักษา พรรคประชาธิปัตย์ พิจิตร กรรมการ
การอุตสาหกรรม
16. นายไตรภพ เมาะราชย์ พรรคประชาธิปัตย์ อุตรธานี ผู้ช่วยเลขานุการ
คณะกรรมการการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน
17. นายกวีล ฤกษ์ห่วย พรรคสหประชาชาติไทย กาแพงเพชร
กรรมการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

18. นายทองสวย สหัสทัศน์ พรรคประชาธิปัตย์ อุดรธานี กรรมการ
การแรงงาน
19. นายธนา เมตตาริกานนท์ พรรคกิจสังคม อุบลราชธานี กรรมการ
การศึกษา
20. นายนิคม แสนเจริญ พรรคกิจสังคม ชลบุรี กรรมการการคลัง
21. นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์ พรรคกิจสังคม ร้อยเอ็ด กรรมการ
การอุตสาหกรรม
22. นายบุญชู วิจารณ์เสถียร พรรคกิจประชาคม นครสวรรค์ ที่ปรึกษา
คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
23. นายบุญถึง พลพาณิชย์ พรรคราษฎร นครราชสีมา ผู้ช่วยโฆษก
คณะกรรมการการอุตสาหกรรมและกรรมการวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว
24. นายบุญธง สงฆ์ประชา พรรคชาติไทย ชัยนาท กรรมการ
การปกครอง และกรรมการติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี
25. นายบุญส่ง ชานาญกิจ พรรคประชาธิปัตย์ นครศรีธรรมราช
กรรมการคมนาคมและกรรมการแรงงาน
26. นายบพวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์ พรรคมวลชน บุรีรัมย์ กรรมการ
การวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
27. นายประทีป นามประกาย พรรคกิจสังคม สกลนคร รองประธาน
คณะกรรมการการวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว
28. นายปรีชา บุญมี พรรคประชาธิปัตย์ บัตตานี คณะกรรมการ
วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว
29. นายปรีชา เร่งสมบูรณ์ พรรคสหประชาชาติไทย เลย กรรมการ
การต่างประเทศ
30. นายไพโรจน์ เครือรัตน์ พรรคชาติไทย ศรีสะเกษ กรรมการ
สวัสดิการสังคมและการกีฬา
31. นายไพโรจน์ ไชยพร พรรคกิจสังคม สมุทรสงคราม ประธานคณะ
กรรมการการเศรษฐกิจ
32. นายมานะ แพรสกุล พรรคสหประชาชาติไทย เชียงใหม่ กรรมการ
กิจการสตรีและการเยาวชน

33. นายมีชัย พันธูว พรรคสหประชาชาติปไตย ก้าแพงเพชร กรรมการธิการ
สัวส์ดีการสังคคและการกีฬา
34. นายยรรยง ร่วฒพัฒนา พรรคกิจสังคค สุรินทร ผู้ช่วยเลขานุการ
คณคกรรมาธิการสังคคและการกีฬา
35. นายรักเกียรติ์ สุขธนะ พรรคกิจสังคค ภูตรธานี เลขานุการ
คณคกรรมาธิการการต่างประเทศ
36. นายเรื่อจวิทย์ ลิกค์ พรรคสหประชาชาติปไตย ก้าแพงเพชร
กรรมการธิการการเศรษฐกิจ
37. นายวโรทัย ภูญูสาสน์ พรรคประชากรไทย จันทุบุรี ภูษก
คณคกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์
38. นายวสันต์ อินทรสูต พรรคกิจประชาคค นครสวรรค์ กรรมการธิการ
การปกครอง
39. นายวิเชียร คันฉ่อง พรรคประชาธิปัตย์ ตรัง กรรมการธิการ
การอุตสาหกรรรม
40. นายวิทยา ชันอาสา พรรคประชาธิปัตย์ อุบลราชธานี กรรมการธิการ
สัวส์ดีการสังคคและการกีฬา
41. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ พรรครวมไทย เชียงราย กรรมการธิการ
สภาผู้แทนราษฎร
42. นายวีระ บัฒสิริวัฒน์ พรรคชาติไทย พิษณุโลก กรรมการธิการการศึกษา
43. นายสมนเลาะ ภูษะรี พรรค ประชาธิปัตย์ สงขลา กรรมการธิการ
การแรงงาน
44. นายสมรรค ตีร์จันท์ พรรคประชากรไทย สมุทรปรากการ ที่ปรึกษาคณค
คณคกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
45. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน ผู้ช่วยเลขานุการคณคกรรมาธิการพิจารณา
เป็ดเผยรายงานการประชุมลับและตรวจรายงานการประชุม
46. นายสมศักดิ์ ปริศนานันท์กุล พรรคชาติไทย อ่างทอง กรรมการธิการ
พิจารณาเป็ดเผยรายงานการประชุมลับและตรวจรายงานการประชุม
47. นายสัวส์ดี คชเสนี พรรคคมวลชน บุรีรัมย์ กรรมการธิการการอุตสาหกรรรม
48. นายสัวส์ดี สืบสายพรหม พรรคประชาธิปัตย์ ศรีสะเกษ กรรมการธิการ
การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
49. นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์ พรรคประชาธิปัตย์ นครศรีธรรมราช

รองประธานคณะกรรมการพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ และตรวจรายงานการประชุม

50. นายสัมพันธ์ เลิศนุวัฒน์ พรรคประชาธิปัตย์ กรุงเทพ กรรมการ
การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน และกรรมการสังคมและการกีฬา

51. นายสุชาติ รัชชชัยวัฒนากร พรรคกิจสังคม มหาสารคาม
กรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน

52. นายเสนีย์ มะตาทากุล พรรคกิจประชาคม นราธิวาส รองประธาน
คณะกรรมการการศึกษาคนที่ 2

53. นายเสริมศักดิ์ การุญ พรรคประชาธิปัตย์ ระยอง กรรมการ
อุตสาหกรรม

54. นายองอาจ เสนาธรรม พรรครวมไทย เชียงราย กรรมการ
การวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

55. นายอาพล ตีรวัฒน์กุล พรรครวมไทย ลำปาง กรรมการการศึกษา

56. นายอิสระ สมชัย พรรคราษฎร อุบลราชธานี ผู้ช่วยโฆษก
คณะกรรมการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน

57. นายเอี่ยม ทองใจสด พรรคประชาธิปัตย์ เพชรบูรณ์ กรรมการ
การเศรษฐกิจ

58. นายเกษม รุ่งธนเกียรติ พรรคกิจสังคม สุรินทร์ กรรมการ
การสตรีและเยาวชน

59. นายกำชุง ประภากรแก้วรัตน์ พรรคกิจสังคม ชัยภูมิ กรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์

60. นายสนั่น พยัคฆกุล พรรคประชาธิปัตย์ นครราชสีมา กรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์ และกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน

61. นายประชา ชุณยเนตร พรรคสหประชาชาติปาดย เลย กรรมการ
การอุตสาหกรรม

62. นายกมล จิระพันธ์วัฒน์ พรรคชาติไทย ลพบุรี กรรมการอาหาร

63. นายอารีเพ็ญ อุดรสินธุ์ พรรคประชาธิปัตย์ นราธิวาส ผู้ช่วยเลขาธิการ
คณะกรรมการการต่างประเทศ

64. นายพิชัย มงคลวีร์กุล พรรคประชาธิปัตย์ กาฬสินธุ์ กรรมการ
สวัสดิการสังคมและการกีฬา

65. นายนิยม วรปัญญา กรรมการพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ
และตรวจรายงานการประชุม

จะเห็นได้ว่าจากจำนวน ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. 86 คน เข้าไปทำหน้าที่ในฐานะ คณะกรรมาธิการคณะต่าง ๆ ครบทั้ง 18 คณะ ในสภาผู้แทนราษฎร โดยมีจำนวนทั้งสิ้นถึง 65 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 และที่ไม่ร่วมอยู่ในคณะกรรมาธิการต่าง ๆ เลขจำนวน 21 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.4 เท่านั้น แต่ในจำนวน 21 คนดังกล่าว ไม่มีตำแหน่งทางการเมืองอื่น ๆ เช่น ประธานสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี 1 คน เลขานุช่วยเลขาธิการรัฐมนตรี 10 คน รัฐมนตรี และ รัฐมนตรีช่วย 5 คน รวมเป็น 13 คน ดังนั้น ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. ที่ไม่ดำรงตำแหน่งอะไรเลยมี เพียง 5 คน เท่านั้น*

4.2 การทำหน้าที่ของ ส.ส. ที่มาจาก ส.จ. ในคณะกรรมาธิการและรายละเอียด

พอสังเขป

การทำงานของคณะกรรมาธิการยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของท้องถิ่นใน บางส่วนและในขณะเดียวกันก็มีปัญหาในระดับชาติรวมอยู่มากเหมือนกัน ในปัญหาท้องถิ่นก็จะ เสนอให้ คณะกรรมาธิการพิจารณาโดย ส.ส. ในท้องถิ่นนั่นเอง และมักจะดำรงตำแหน่งอยู่ในคณะกรรมา ธิการด้วย เช่น นายเด่น ทัศนะนา พรคประชาธิบดี บัตตานี กรรมการการศึกษา ได้เสนอ เรื่อง "ขอให้เชิญอธิบดีกรมศิลปากรชี้แจงประกอบรายงานการสำรวจที่ดินวัดร้าง จ. บัตตานี" ตาม หนังสือลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2531¹³ นายสมน เลี้ยว ภิชะวี พรคประชาธิบดี สงขลา กรรมการการแรงงาน เสนอผู้ตัดให้กรรมการการเศรษฐกิจ "พิจารณาปัญหาหมู่บ้านดำนอก อ. สะเดา จ. สงขลา"¹⁴ ซึ่งอยู่ในเขตเลือกตั้งของนายสมน เลี้ยว เอง และนายเสริมศักดิ์ การุญ พรคประชาธิบดี ระยอง กรรมการการอุตสาหกรรม เสนอ คณะกรรมาธิการอุตสาหกรรม ให้ พิจารณาศึกษาปัญหาเกี่ยวกับโรงงานกลึงแร่แทนทาลัม¹⁵ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับจังหวัดระยอง เพราะ

*โปรดดู ตารางที่ 4 ในบทที่ 3 ประกอบ.

¹³ กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, "บันทึกการประชุมคณะกรรมาธิการ การศึกษาสภาผู้แทนราษฎร." ครั้งที่ 53, พุทธที่ 10 กุมภาพันธ์ 2531, หน้า 5.

¹⁴ กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, "เอกสารสรุปผลการประชุมคณะกรร มาธิการการเศรษฐกิจสภาผู้แทนราษฎร." ครั้งที่ พ.1/30 - พ.34/30, 13 พฤษภาคม 2530 - 29 ธันวาคม 2530, หน้า 1.

¹⁵ กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, "บันทึกการประชุมคณะกรรมาธิการ อุตสาหกรรมสภาผู้แทนราษฎร." ครั้งที่ 4, พุทธที่ 11 กันยายน 2529, หน้า 2-4.

มีหนังสือเรื่องขวาระของยื่นตีให้โรงงานแทนท่าลัมมาตั้งที่นครมฤตสาหรรมมาบาดาพุด ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2529 ของนายสุวิชัย สอนเกิดสกุล สมาชิกสภาจังหวัดระยอง เรียง พงษ์ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ผ่าน ดร.ยุพา อุดมศักดิ์ ประธานคณะกรรมการการอุตสาหกรรม ในหนังสือดังกล่าวมีผู้ลงลายมือ คือ ส.จ.ทั้งหมดในจังหวัดระยอง ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ประธานหอการค้า และมี ส.ส.ในขณะนั้นร่วมอยู่ด้วย 1 คนคือ นายสมศักดิ์ ชาวต่างชาติกิจ พรรคสหประชาชาติปไตย ระยอง โดยเรื่องนี้ได้ขอเชิญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มาชี้แจงในที่ประชุมคณะกรรมการอุตสาหกรรมเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2529 และพลโทหลอม วิศมล ส.ส.ระยอง พรรคราษฎร ได้ขอเข้าฟังด้วย เป็นต้น ในปัญหาระดับชาติส่วนใหญ่มักจะขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในขณะนั้น เช่น การพิจารณาเรื่องการค้าและการและนโยบายของกระทรวงการต่างประเทศ กรณีทหารของประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รุกล้ำชายแดนที่บ้านร่มเกล้า อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก โดยเชิญผู้มาชี้แจงคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ¹⁶ และนายจีรมิตร เจริญเจริญอุดมดี พรรคกิจสังคม สกลนคร ขอให้พิจารณาแก้ไขกรณีที่เกิดขึ้น และผลิตภัณฑ์เหล็กทุกชนิดขาดแคลน และขึ้นราคาอย่างมากมาย โดยเสนอต่อคณะกรรมการการอุตสาหกรรม เป็นต้น ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า การทำงานของ ส.ส.ที่มาจาก ส.จ. ในคณะกรรมการก็ยังคงเป็นเรื่องท้องถิ่นอยู่นั่นเอง และถ้าหากเป็นเรื่องของประเทศชาติก็มักจะเป็นเรื่องที่เกิดการณ์ในขณะนั้นกำลังมีปัญหาหรือได้รับความสนใจอยู่ในขณะนั้น ซึ่ง กนก วงษ์ตระหง่าน ได้ศึกษาพบว่า การทำงานของคณะกรรมการบางส่วนเป็นการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มคนเดี่ยวหรือบางกลุ่ม ซึ่งเป็นการสะท้อนปัญหาการมีผลประโยชน์ของกรรมการเองจะมีอิทธิพลสูงกว่าการเห็นแก่ประโยชน์ของประชาชน ซึ่งศึกษาและสังเกตจากคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์* จะเห็นได้ว่าการหยิบยกปัญหาในระดับท้องถิ่นไม่ว่าเป็นปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดินในบางท้องถิ่น ปัญหาความแห้งแล้งในบางท้องถิ่น เป็นต้น ได้ถูกหยิบยกขึ้นโดย ส.ส.ที่เป็นกรรมการ ซึ่งโดยมากแล้ว ส.ส.ในกรรมการมักหยิบยกเอาปัญหาท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นจังหวัดของตนเองนำเสนอเข้าพิจารณาในกรรมการ¹⁷ ซึ่ง ส.ส.ที่มาจาก ส.จ.ก็มีลักษณะที่ไม่แตกต่างไปจากลักษณะนี้เหมือนกัน โดยจะพิสูจน์และศึกษา

¹⁶กองกรรมการ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, "บันทึกการประชุมคณะกรรมการการทหารสภาผู้แทนราษฎร." ครั้งที่ 27, พุที 13 มกราคม 2531, หน้า 3.

*กนก วงษ์ตระหง่าน ศึกษาโดยสังเกตการทำงานของคณะกรรมการในความ เป็นจริง ในช่วง พ.ศ.2526-2527 แล้วสรุปสภาพความเป็นจริงออกมาเป็นข้อ ๆ ในรูปของตาราง ปรดดูรายละเอียดใน กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองในสภาผู้แทนราษฎร, หน้า 255-266.

¹⁷กนก วงษ์ตระหง่าน, หน้า 264.

บทสรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ของ ส.ส. ที่มีภูมิหลังการเป็น ส.จ. มาก่อน
 ในสภาผู้แทน ทำให้เห็นภาพอันความเป็นจริงบางส่วนไม่ว่าในเรื่องของการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
 การตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติ และการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการว่า มีลักษณะไม่
 ต่างกับ ส.ส. ทั่วๆ ไป แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เพื่อที่จะทดสอบสมมติฐานในขั้นต่อไป จะได้
 เลือกกลุ่มตัวอย่างขึ้นมา เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเป็นเฉพาะกรณี เพื่อที่จะได้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้น
 ในขั้นต่อไปจึงจะได้นำเสนอข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยเฉพาะผลงานในสภา และภูมิหลัง
 ในเชิงเปรียบเทียบกว้าง ๆ ก่อนที่จะถึงบทวิเคราะห์เปรียบเทียบต่อไป